

Årsberetning 2021

Region Sønderjylland-Schleswig

Indhold

1. Arbejdsmarked og mobilitetsbarrierer	2
2. Kultur, sprog, ungdom, sport	6
3. Politisk og administrativ dialog og samarbejde	21
4. Regionskontor & Infocenter	29

Kolofon:

Udgiver: Region Sønderjylland-Schleswig
Regionskontor & Infocenter
Lyren 1 DK-6330 Padborg
Tlf. +45 74 67 05 01 Fax +45 74 67 05 21
www.region.de www.region.dk
www.kulturfokus.de www.kulturfokus.dk
www.pendlerinfo.org

Marts 2022

ISBN: 978-87-93827-29-5

Fotos: Region Sønderjylland-Schleswig, Tim Riediger (nordpool), Heiner Semann
Tryk og layout: Toptryk Grafisk, Gråsten

Forord

2021 har været et meget succesrigt år for Region Sønderjylland-Schleswig. Vi har vist, at vores arbejde med at skabe forbindelser henover grænsen og mindske grænsehindringer, i den grad er efterspurgt.

Det kunne mærkes tydeligt i vejledningen, som har oplevet en markant stigning i sammenligning med de foregående år. Dette på trods af, at vejledningen grundet omstændighederne næsten udelukkende fandt sted online og via telefon.

Grænsependlerne udgør stadig en stor del af vores målgruppe, men en anden gruppe er vokset støt: huskøberne og tilflytterne.

På kulturområdet kunne vi byde velkommen til en ny kulturaftale den 1.1.2021.

Aftalen er nummer tre i rækken af dansk-tyske kulturaftaler og igen er der rig mulighed for at gennemføre projekter. Parallelt hermed har Interreg-projektet KursKultur 2.0 kunnet gennemføre en stribe af projekter, både offline og online.

Det politiske arbejde omfattede også 2021 et stort lobbyarbejde til fordel for grænseregionen. Her har vores henvendelser til København og Berlin været i mediernes søgelys og har ført til tættere kontakter på nationalt plan. Dette kan vi bygge videre på i de kommende år.

I november fandt der kommunalvalg sted i Danmark. Hermed blev den politiske sammensætning i bestyrelsen og i alle vores tre udvalg ændret markant. Vi siger farvel og tak for indsatsen til de afdøde politikere, ikke mindst vores tidligere formand Preben Jensen. Samtidigt byder vi de nye politikere hjerteligt velkommen i det dansk-tyske samarbejde.

Vi lader os ikke slå ud af kurs – pandemiske tilstande eller ej. Samarbejde henover grænsen er vigtigere end nogensinde.

Simone Lange
Fungerende formand

Arbejdsmarked og mobilitetsbarrierer

Informationsformidling og nedbrydning af barrierer

Infocentret er det eneste uafhængige vejledningstilbud inden for informationsformidling og nedbrydning af barrierer i Region Sønderjylland-Schleswig og langt uden for regionens grænser.

Pendlere, virksomheder, institutioner og myndigheder søger råd og hjælp hos Infocentret om meget forskellige problemstillinger. Takket være mange års erfaring råder Infocentrets eksperter over omfattende ekspertviden og en bred vifte af kompetencer, som kommer de råde søgende til gavn.

Deltagelsen i samarbejdet 'Grenznetz' og arbejdet med identificering og analyse af mobilitetsbarrierer er blevet styrket. Samtidig med at de største mobilitetsbarrierer for grænsependlere er blevet samlet, blev den tredje rapport om COVID-19 pandemiens følger for befolkningen i grænselandet offentliggjort.

På trods af en næsten komplet indstilling af den personlige vejledning lokalt og træffetiderne hos partnerne blev der gennemført 4.485 vejledninger. Niveauet fra i fjor, hvor der var en markant stigning i efterspørgslen, er således nået.

Grænsependler- og mobilitetsinformationsformidling

Informationsformidling til grænsependlere, virksomheder, myndigheder og institutioner omkring spørgsmål inden for hele det grænseoverskridende emneområde udgjorde også Infocentrets centrale opgave i 2021. 4.485 henvendelser fra borgere, virksomheder, myndigheder og institutioner er bearbejdet, besvaret og har været genstand for supplerende sagsbehandling. Ved behov er kompetente netværkspartnere blevet inddraget. På grund af pandemien blev der næsten ikke gennemført vejledninger i Schleswig, Flensburg, Leck, Aabenraa og Tønder.

Ud over Infocentrets informationsformidling er Skattestyrelsens rådgivningsservice også blevet videreført. Spørgsmålene blev besvaret i tæt samarbejde mellem Skattestyrelsen og vejlederne, for det meste telefonisk. Der blev gennemført 209 vejledninger per telefon.

Vejledning fordelt på emner for 2021:

Alment: Spørgsmål, som kan besvares uden at man ser på den enkelte person og dennes individuelle situation.

Individuelt: Spørgsmål, som kun kan besvares ved at se på den individuelle personlige situation.

Arbejdsmarked Tyskland alment Almene spørgsmål vedrørende arbejde i Tyskland uden individuel karakter. Den enkeltes personlige forhold skal der ikke tages højde for.	0
Arbejdsmarked Danmark alment Almene spørgsmål vedrørende arbejde i Danmark uden individuel karakter. Den enkeltes personlige forhold skal der ikke tages højde for.	6
Arbejdsmarked Tyskland individuelt Spørgsmål vedr. arbejde i Tyskland, typisk dansk grænsependler. Det drejer sig om en konkret situation og spørgsmål til den individuelle situation.	51

<p>Arbejdsmarked Danmark individuelt Spørgsmål vedr. arbejde i Danmark, typisk tysk grænsependler. Det drejer sig om en konkret situation og spørgsmål til den individuelle situation.</p>	318
<p>Skat alment i Danmark eller Tyskland Spørgsmål vedrørende skat uden individuel karakter. Typisk: Mulig pendler uden et konkret arbejdstilbud. Typiske spørgsmål: Hvad er sidste frist for aflevering af selvangivelse? Hvor høj er den gennemsnitlige skat?</p>	25
<p>Skat individuelt i Danmark eller Tyskland Spørgsmål vedrørende skat i nabolandet med individuel karakter. Typisk: Aktiv grænsependler, grænsependler på pension, mulig pendler med konkret arbejdstilbud, andre forhenværende grænsependlere. Typiske spørgsmål: Hvad kan jeg trække fra i skat? Kan jeg bruge grænsegængerreglen? Er det muligt at være ubegrænset skattepligtig? Hvorfor har jeg modtaget 6 årsopgørelser? osv.</p>	659
<p>Sygesikring alment i Danmark eller Tyskland Almene spørgsmål vedrørende sygesikring uden individuel karakter. Typisk: Hvor er jeg sygesikret som grænsependler? Hvor høj er sygedagpengesatsen generelt?</p>	9
<p>Sygesikring individuelt i Danmark eller Tyskland Kræver en betragtning af den enkeltes sag. Er beskæftigelsesperioden opfyldt? Hvor længe har man været syg? Hvor høj er sygedagpengesatsen?</p>	452
<p>Pension alment i Danmark eller Tyskland Almene spørgsmål vedrørende folkepension, tjenestemandpension, egne pensionsordninger (fx Riester), førtidspension/Erwerbsminderungsrente, folkepension/Rente, efterløn/Vorruhestand og lign.</p>	16
<p>Pension individuelt i Danmark eller Tyskland Som ved pension almen men med personlig karakter.</p>	448
<p>Øvrig social sikring i Tyskland alment Almene spørgsmål vedrørende arbejdsløshedsforsikring, plejeforsikring, arbejdsulykkesforsikring, familieydelse og efterløn.</p>	2
<p>Øvrig social sikring i Danmark alment Almene spørgsmål vedrørende arbejdsløshedsforsikring, arbejdsulykkesforsikring, familieydelse og dansk efterløn.</p>	14
<p>Øvrig social sikring i Tyskland individuelt Som ved alment men med personlig karakter.</p>	112
<p>Øvrig social sikring i Danmark individuelt Som ved almen men med personlig karakter.</p>	351
<p>Erhvervskontakter i Tyskland Alle spørgsmål fra virksomheder som ikke vedrører social sikring (883/2004) eller skat.</p>	3
<p>Erhvervskontakter i Danmark Alle spørgsmål fra virksomheder som ikke vedrører social sikring (883/2004) eller skat.</p>	12
<p>Øvrige spørgsmål alment eller individuelt Spørgsmål vedrørende andre ting end nævnt før som for eksempel giftermål, skilsmisse, statsborgerskab.</p>	2007

Resultater	
Svar- med det samme uden yderligere sagsbehandling.	4.197
Henvisning- Spørgsmålet skal besvares af den kompetente myndighed, da det hyppigt kræver en individuel afgørelse (der henvises direkte til den ansvarlige institution).	251
Undersøgelse og svar- Den individuelle sag skal undersøges i samarbejde med andre, eller spørgsmålet er så komplekst, at det skal undersøges nærmere. Kan principielt ikke besvares med det samme.	37

Information vedr. rådsøgende:	D	DK	Andre
Lønmodtagernes arbejdssted	1345	1857	35
De rådsøgendes nationalitet	3192	933	104
Firmasæde	106	150	0

Aktiviteter 2021

Der blev gennemført mange aktiviteter, som har været med til at åbne det grænseoverskridende arbejdsmarked yderligere og præsentere Region Sønderjylland-Schleswig.

Antallet af forklaringsfilm til hjemmesiden pendlerinfo.org blev øget. Her forklares de hyppige problemstillinger på en illustrativ måde. Brugerne tager godt imod filmene, de blev set 2.668 gange i 2021.

Der blev afholdt seks arrangementer (seminarer, konferencer og foredrag) med 136 deltagere. Pr-arbejdet førte til en række presseartikler.

Følgende af Infocentrets aktiviteter skal fremhæves:

- Deltagelse i møderne i grænsegængerforeningen 'Grenzgänger'
- Kontaktpøje i Femern Bælt-regionen

Arbejdsmarkedsprojekter

Pendlerindsats Femern Bælt

Det toårige projekt omfatter foruden forberedelse af konceptet for grænsependlerrådgivningen i og for Femern Bælt-regionen også udviklingen af et vejledningstilbud fra Regionskontor & Infocenters side. I den forbindelse skal der skabes telefoniske vejledningsmuligheder og gøres opmærksom herpå, og der skal indsamles og udbredes målrettet information til den berørte målgruppe gennem informationstiltag.

Endvidere er der som led i planlægningen lagt op til lokale træffedage. I tæt samarbejde med Region Sjælland blev projektets løbetid forlænget til sommer 2022 og tiltagene blev suppleret med en arbejdsplan. Infocenteret vil i en undersøgelse udarbejde konkrete spørgsmål i sammenhæng med informationsformidlingen og vil samtidig identificere løsninger. Dette sker også på grund af ændringer i projektets indhold på grund af pandemien.

RE BAL (Region i balance)

Da projektet BOOST er afsluttet, og projektet RE BAL (Region i balance) er startet, fortsættes netværkspartnerskabet. Særligt i forbindelse med aktiviteter i og for Femern Bælt-regionen kan der plejes værdifulde kontakter, og den faglige sparring styrkes.

Fit4Jobs@WaddenSea

Som netværkspartner for det nye Interreg-projekt deltager Regionskontor & Infocenter i arrangementer og formidler ekspertviden til projektaktører.

Arbejdsgrupper, netværksgrupper og medlemskaber

Arbejdsgruppen Sygedagpenge

Arbejdsgruppen Sygedagpenge består af repræsentanter for de danske kommuner/jobcentre. Arbejdsgruppen sørger for, at alle er opdateret omkring de seneste informationer på sygedagpengeområdet. Et af målene er at gøre informationerne mere gennemsigtige for grænsependlere. Infocentret i Region Sønderjylland-Schleswig er tovholder i arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen Sygedagpenge DK afholdte et møde den 12.3.2021 og beskæftigede sig med sager og aktuelle emner.

Arbejdsgruppen A-kasser

Netværket fungerer som forum for erfaringsudveksling og afklaring af spørgsmål, der melder sig i forbindelse med arbejdet med grænsependlere. Deltagerne er fagfolk fra de danske a-kasser, brancheforeningen og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, som har med grænsependlere og det grænseoverskridende arbejdsmarked at gøre i det daglige arbejde. Arbejdsgruppen afholdte møder den 05.03.2021 og 24.09.2021 og beskæftigede sig med relevante aktuelle emner.

Verein Grenzgänger

Medarbejdere fra Infocentret deltager i grænsegængerforeningen 'Grenzgängers' månedlige møder i Schafflund. Det mangeårige samarbejde giver arbejdstagerne mulighed for efter fyraften at få svar på de spørgsmål, der måtte melde sig. På grund af pandemien blev der kun afholdt to møder i Schafflund og to virtuelle møder.

Jobcenterchefernes årsmøde

Siden 2018 har Regionskontor & Infocenter stået for planlægningen af jobcenterchefernes årlige møde. I dette forum bliver der udvekslet informationer og erfaringer, og fælles aktiviteter bliver koordineret. Det årlige Jobcenterchefmøde blev afholdt den 01.12.2021.

Grenznetz

Samarbejdet 'Grenznetz' afholdt et virtuelt arrangement og en konference i 2021. Foruden de sædvanlige opgaver lå fokus på mobilitetsbarriererne som følge af COVID-19 og udveksling om partnernes aktuelle måder at arbejde på samt deres løsningsstrategier.

Kultur, sprog, ungdom, sport

Kulturfdelingens arbejde omfattede i 2021 gennemførelse af aktiviteterne i projektet KursKultur 2.0, Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2017-2020, opstart af Kulturaftale 2021-2024 samt det grundlæggende kulturarbejde inden for rammerne af Region Sønderjylland-Schleswig.

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2017-2020 (2021)

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig, 2017-2020 omfatter indsatsområderne "Talentudvikling" og "Kultur grænseløs". Under disse to indsatsområder er der afsat midler til talentudvikling på det musikalske område, fyrtårnsprojekter hos de enkelte partnere og kulturaftalens to hovedprojekter "Ung2020" og "Sang uden grænser". Kulturaftalen skulle egentlig være afsluttet i 2020, men forsinkelser grundet pandemien betød, at der fra partnerskabets side blev givet tilladelse til at gennemføre aktiviteter i hele 2021.

folkBALTICA Ensemble

Se beskrivelse af aktiviteter under Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2021-2024.

Dansk-Tysk Musikskoledag

Se beskrivelse af aktiviteter under Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2021-2024.

Ung2020

Ung2020 er Kulturaftale Sønderjylland-Schleswigs bidrag til markeringen af 100-året for grænsedragningen i 2020.

Ung 2020 projektet består af forskellige delprojekter, der alle skal bidrage til at skabe en interesse for de historiske begivenheder i 1920 men særligt også for grænselandets nutid og fremtid.

Ung2020Dans

Dansesporet i hovedprojektet "UNG2020" skulle have været afsluttet med en danseforestilling i 2020, men de daværende corona-restriktioner umuliggjorde, at unge danske og tyske amatør-dansere kunne mødes til fælles danseworkshops og forestilling. Fra påske 2021 til og med efterår 2021 lykkedes det at genoptage øvningen med danserne i alderen fra 8 – 15 år. Under ledelse af Stela Korljan kulminerede den 3-årige udvikling af danseoperaen "En Verden" med en danseforestilling i Alsion i Sønderborg med amatør-dansere fra 4 skoler fra regionen, semi-professionelle dansere fra regionen og Contemporary Dance School Hamburg samt professionelle dansere fra Berliner Staatsballett Alexander Abdugarimov og Marina Kanno. Richard Wester har komponeret musikken til danseoperaen, og han fremførte den til forestillingen sammen med to unge musikere.

Jesper Koch, fhv. byrådsmedlem i Sønderborg Kommune og tidligere medlem af Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig, bød velkommen til forestillingen d. 10. november 2021. Forestillingen blev en stor succes med tilmeldinger fra 16 skoler og deltagelse af over 800 elever.

Ung2020Film

Den meget store interesse for filmprojektet kombineret med det faktum, at der var udviklet et koncept, der ville kunne tilpasses selv strenge corona-restriktioner, overbeviste Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig om, at der skulle prioriteres ekstra midler til aktiviteten. Dette muliggjorde et ekstra forløb i efteråret 2021. Her deltog 4 skoler (Tønder overbygningsskole, Privatskolen Als, Deutsche Schule Tingleff, Bernstorff Gymnasium) med to klasser hver i et filmforløb faciliteret af professionelle filminstruktører.

Forløbet startede med en fælles workshopdag for danske og tyske lærere, efterfulgt af besøg mellem henholdsvis en dansk og en tysk skole samt besøg af instruktørerne ude på skolerne. Omdrejningspunktet i forløbet var sitet filmfokus.org, der bl.a. indeholder tutorials, som blev udviklet ifm. filmforløbet i 2020.

Forløbet blev afsluttet med en fysisk filmgalla d. 10. december 2021 i Schweizerhalle i Tønder. Temaet for filmforløbet var "Over grænsen", og 16 film blev indsendt til bedømmelse. Juryen konstaterede med interesse, at danske og tyske unge er optaget af de samme problematikker. Juryen endte med at tildele Tønder Overbygningsskole prisen "Bedste Film" for deres kortfilm "Prank". René Andersen, formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Tønder kommune samt medlem af Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig, overrakte prisen til de glade elever.

Filmfestival 2021: Priser

Bedste manuskript: Bernstorff Gymnasium, "The Run of Life"

Bedste skuespil: Tønder Distriktskole Overbygningsskolen, "Fuck"

Bedste teknik: Privatskolen Als, "Presset"

Bedste plakat: Bernstorff Gymnasium, "You See Me"

Publikumspris: Tønder Distriktskole Overbygningsskolen, "Prank"

Bedste film: Tønder Distriktskole Overbygningsskolen, "Prank"

Ung2020Kunst

Delprojektet UNG2020Kunst har haft til formål at skabe et ungekunstlaboratorium, hvor unge gennem forskellige kunstneriske udtryksformer har kunnet reflektere over emner som demokrati, grænser og mangfoldighed i forbindelse med markeringen af 100-året for grænsedragningen 1920. Det er de to erfarne kunstnere Rick Towle og Dany Heck, der har stået for gennemførelse af delprojektets forskellige elementer og har tilrettelagt projektet på en måde, så de unge har været aktive medskabere i hele processen.

I 2021 udvalgte projektlederne de mest vellykkede værker med de bedste historier fra 2020 og konciperede en vandrestilling, der kom ud til 2 skoler på tysk side og 5 skoler på dansk side i løbet af efteråret 2021.

Projektlederne Dany Heck og Rick Towle havde forudgående samtaler med de unge, hvis værker blev udvalgt, således at der blev udarbejdet en ledsagende tekst med deres tanker omkring eget værk. Eleverne fra andre skoler, der skulle arbejde med værkerne, kunne således få indsigt i tankerne bag værkerne.

Projektlederne hjalp billedkunstlærerne på besøgsskolerne med at opstille vandrestillingen og rådgav om, hvorledes billedkunstlærerne på bedste vis kunne arbejde med eleverne med udgangspunkt i værkerne, og hvorledes værkerne kunne bruges som inspiration til nye værker om emnet "Demokrati".

Ung2020Festival

Pandemien betød desværre, at Ung2020festival, der skulle have været rammen om en festlig afslutning på kulturaftalens ungeprojekt desværre måtte aflyses. Ung2020Festival skulle have været gennemført i samarbejde med Tønder Festival og Skandaløs festival.

Sang uden grænser

Projektet skal styrke sangglæden og sprog- og kulturforståelsen hos børn mellem 5 og 8 år i Region Sønderjylland-Schleswig.

De fortsatte corona-restriktioner i 2021 gjorde, at restmidlerne i projektet blev afsat til, at interesserede børnehaver og skoler kunne få besøg af musikpædagoger, der enten hjalp med at genopfriske interessen for de udviklede materialer eller gennemførte et introducerende forløb for nye børnehaver og skoler. Forløbene indeholdt ingen partnerbesøg mellem danske-og tyske institutioner eller fælles afslutning, da de deltagende institutioner enten var pålagt restriktioner eller var bekymret for mulig smitte. Tilbagemeldingerne fra de deltagende institutioner har alligevel været utroligt positive.

De 21 tilmeldinger fra institutioner i 2021 fordelte sig på følgende måde:

9 fra Sønderborg Kommune, 2 fra Kreis Nordfriesland, 2 fra Stadt Flensburg, 2 fra Haderslev Kommune, 3 fra Tønder Kommune, 2 fra Kreis Schleswig-Flensburg, 1 fra Aabenraa Kommune.

Projektet har fra starten haft et stort fokus på bæredygtighed, og alt projektrelevant materiale inkl. videolektioner, metodefilm, lærervejledninger mv., er samlet på projektsiden www.kulturfokus.de/dk/blog/projekt/sang-uden-graenser/

I 2021 blev der tilføjet en ekstra metodefilm udarbejdet af IQSH " Metodefilm om sangformidling i indskoling" (Methodenfilm zur Liedvermittlung in der Grundschule). Filmen har en længde på knap en halv time og er blevet modtaget med stor begejstring af en testgruppe bestående af pædagog- og lærerstuderende. En stor efterspørgsel på materialer blev imødekommet med et genoptryk af sanghæftet "Lad os synge 2".

Sangaftener

På grund af pandemien har der ikke været afholdt åbne sangaftener i 2021.

Fyrtårnsprojekter

I følgende kommuner blev der afholdt fyrtårnsprojektaktiviteter i 2021:

Sønderborg kommune:

Kommunen har arbejdet hårdt for at få afsluttet og/eller gennemført de forskellige fyrtårnsaktiviteter. Aktiviteten "Nord-Süd" blev afsluttet i 2021, og aktiviteten "Dansk-tysk grænseHACK (Nu: BorderHacks)" blev gennemført med succes. Aktiviteten "Human Atlas of Co-Existence" måtte desværre aflyses grundet for få tilmeldinger, og midlerne er blevet omprioriteret til "BorderHacks".

Kreis Nordfriesland:

Den planlagte teaterworkshop med udgangspunkt i KZ-mindstedet Husum-Schwesing måtte aflyses grundet for få tilmeldinger. Fyrtårnsmidlerne blev i stedet

brugt på at udarbejde en dansk-tysk dokumentarfilm om lejrens sidste overlevende. Filmen skal danne baggrund for fremtidige workshops med borgere.

Øvrige partnere færdiggjorde deres aktiviteter i 2020.

Kulturaftale 2021-2024

Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2021-2024 omfatter indsatsområderne 'Rum til fællesskab' og 'Fælles om kulturarv'. Under disse to indsatsområder er der afsat midler til musikalsk talentfremme, talentudvikling børn og unge bevægelse, forsøgsprojekter hos de enkelte partnere og kulturaftalens to hovedprojekter 'Rum til fællesskab' og 'Fælles om kulturarv'.

Samlet set var året præget af at udvikle, bevilge og igangsætte projekterne under de to indsatsområder. Alle midler med undtagelse af 'Dansk-tysk kulturpulje' er blevet bevilget i løbet af 2021.

Hovedprojekterne "Rum til fællesskab" og "Fælles om kulturarv"

Den 23.9.2021 godkendte Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig kulturaftalens hovedprojekter "Rum til fællesskab" og "Fælles om kulturarv".

"Rum til fællesskab" har til formål at fremme kunstneriske, kreative og borgernære fællesskaber på tværs af grænsen via kulturtilbud til børn og unge samt voksne.

"Fælles om kulturarv" arbejder med nytænkende formidling af den fælles kulturarv og den sproglige mangfoldighed i grænseregionen særligt overfor børn og unge.

Hvert projekt har et budget på 2.334.500 mio. kr.. Projekterne og deres enkelte aktiviteter er blevet til i en dialogproces med kulturinstitutioner, kulturaktører og partnernes forvaltninger. I syv dialogworkshops i februar og marts kom deltagerne med idéer til aktiviteter med udgangspunkt i kulturaftalens indsatsområder og målsætninger. Efterfølgende arbejdede kulturaftalens to faglige styregrupper videre med at kvalificere og konkretisere idéerne.

Efter projekternes godkendelse i september er kulturafdelingen i dialog med samarbejdspartnere gået i gang med den konkrete planlægning af aktiviteterne.

Musikalsk talentfremme

Fra 2021 har de danske og tyske musikskoler og folkBALTICA indgået et endnu tættere samarbejde under overskriften "Folkakademi". Samarbejdet har til formål at udvikle tværnationale kulturelle fællesskaber omkring folkemusikken blandt børn og unge og skal styrke fødekæden mellem de danske og tyske musikskoler og folkBALTICA-ensemblet. Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig godkendte projektet den 26.4.2021.

I regi af "Folkakademiet" er der i 2021 blevet gennemført en række workshops mellem musikskolerne og ensemblet samt andre eksperter på folkemusikområdet.

folkBALTICA-ensemble

Ensemblet har gennemgået et generationsskifte i 2021, hvor gamle medlemmer er trådt ud af ensemblet, og nye er kommet til. Samtidig er der blevet arbejdet med nye didaktiske metoder til inddragelse af de unge. Ensemblet har haft fem fælles

prøver og spillet ved folkBALTICA-åbningskoncerten samt efterårskoncerterne. En række aktiviteter er også i år blevet aflyst grundet corona-pandemien.

Dansk-tysk musikskoledag

Den dansk-tyske musikskoledag blev gennemført den 31. oktober på A.P. Møller skolen i Schleswig i en coronavenlig udgave med to scener, begrænset publikum og livestream. Som en del af programmet præsenterede musikskoleelever fra musikskolen i Schleswig tre stykker fra folkemusikworkshoppen med Harald Haugaard. Afslutningsvis blev musikskoledag-stafetten givet videre til Sønderborg, som afholder den næste dansk-tyske musikskoledag den 21. maj 2022.

Talentudvikling børn og unge bevægelse

Projektet finansieres med de såkaldte 'tidligere amtslige tilskud uden for lov', som er blevet en del af kulturaftalens økonomi fra 2021. Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig godkendte projektbeskrivelsen ved udvalgsrådet i april. Projektet har til formål at styrke fastholdelse, fællesskaber og trivsel blandt semi-elite spillere i grænseregionens fodboldklubber. Projektlederen har i første halvdel af 2021 præsenteret projektet for samarbejdsklubberne på dansk side. Der var stor opbakning til bevægelsestilbuddet til semi-elite spillerne. Derfor blev tilbuddet, som oprindeligt først skulle gå i gang i 2022, allerede sendt ud i slutningen af august. Tilbuddet består af træning, sociale aktiviteter og oplæg om kost og ernæring. Der er kommet tilmeldinger fra alle sønderjyske kommuner og fra danske mindretalsklubber på tysk side. Mulighederne for samarbejde med tyske klubber vil blive afsøgt de kommende år. Der er desuden påbegyndt planlægning af en mentorordning.

Forsøgsprojekter

Alle partnere har i løbet af 2021 gennemført aktiviteter i forbindelse med udvikling, godkendelse, planlægning og igangsættelse af lokale forsøgsprojekter. Også i år var flere af projekterne ramt af restriktioner ifm. corona-pandemien, hvilket betød, at de måtte omorganisere og/eller udskyde aktiviteter.

Følgende aktiviteter har fundet sted:

Stadt Flensburg: Godkendelse af forsøgsprojekt Eventyr forbinder – skoleelever beskæftiger sig med danske og tyske eventyr på tværs af grænsen og generationer. Gennemførelse af elevworkshops om den fælles dansk-tyske kulturarv og detaljeret planlægning af yderligere workshops og arrangementer.

Kreis Nordfriesland: Godkendelse af forsøgsprojektet "Toms fantastiske rejse" – talentudvikling og kreativitet i musikalske fællesskaber mellem danske og tyske børn. Planlægning af elevworkshops, udarbejdelse af en dansk-tysk video om "Toms fantastiske rejse" og øvrigt marketingmateriale.

Kreis Schleswig-Flensburg: Godkendelse af forsøgsprojektet KunstMobil - Et mobilt kunst- og kulturtilbud i landdistrikterne for alle interesserede borgere. Planlægning og opstart, herunder udvikling af mini-kunstmoduler, indkøb af en trailer, planlægning af ruter og udarbejdelse af marketingmaterialer.

Haderslev kommune: Godkendelse af forsøgsprojektet "Sange bygger broer" - Danske og tyske skoleklasser synger sammen og møder hinanden på tværs af grænsen. Planlægning, opstart og materialeudvikling.

Sønderborg kommune: Der er blevet gennemført en idéudviklingsproces, og forsøgsprojekterne forventes godkendt i starten af 2022.

Tønder kommune: Godkendelse af forsøgsprojekterne 'Kulturarvspas' – skabe incitament til at besøge historiske steder i grænselandet / 'Grænseoverskridende kultursøjler fra Jejsing Bjerg' – udarbejdelse og opstilling af kultursøjler, som kan ses ned over grænsen.

Aabenraa kommune: Godkendelse af forsøgsprojektet Formidling on site – museumsformidling tages ud af museet og bliver formidlet 'on site' på udvalgte steder. Planlægning af aktiviteter til gennemførelse fra 2022.

Kommunikation og arrangementer i regi af kulturaftalen

I løbet af august og september afholdt kulturafdelingen en række netværksmøder, som tog udgangspunkt i nogle af de centrale emner for Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2021-2024. Emnerne var "Kultur til børn og unge", "Facilitering og pleje af netværk" og "Arkitektur og design". Netværksmøderne formidlede ny viden indenfor de forskellige områder, men gav også mulighed for diskussion og networking mellem deltagerne.

Som et konkret output af netværksmødet "Facilitering og pleje af netværk" inviterede Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig de øvrige danske kulturaftaler til fælles erfa- og netværksmøde i starten af november. Repræsentanterne for kulturaftalerne fik her bl.a. mulighed for at se kulturaftalens afsluttende danseforestilling og lære om historie og dagligdag i grænseregionen. Dette bidrog til synliggørelse af Kulturaftale Sønderjylland-Schleswigs aktiviteter i en dansk kontekst.

Som led i arbejdet med at synliggøre tiltagene i Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2014-2024 udarbejdede kulturafdelingen en kort film, som illustrerer kulturaftalens forskellige elementer og aktiviteter. Filmen kan ses via dette link: www.kulturfokus.de/dk/mere-om-os/kulturaftale-sonderjylland-schleswig/. Desuden igangsatte kulturaftalen i december en facebookkampagne for at gøre opmærksom på hjemmesiden Kulturfokus. Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig blev nævnt 22 gange i medierne, og der blev udsendt 6 pressemeddelelser.

KursKultur 2.0 – 2019-2022

Projektet har til formål at fremme den interkulturelle, dansk-tyske forståelse i hele Interreg-programregionen for alle borgere. KursKultur 2.0 slutter den 31. december 2022. Interreg-tilskuddet er på 16.390.000 DKK / 2.200.000 EUR, og det samlede budget udgør 23.607.650 DKK / 3.168.812 EUR.

KursKultur 2.0 har et stort partnerskab med regionale og tværregionale partnere. På den ene side bygger projektet videre på mangeårige og succesfulde erfaringer med borgernære aktiviteter og initiativer i Region Sønderjylland-Schleswig. På den anden side åbner kulturprojektet op for et frugtbart samarbejde i hele Region Syddanmark, i Region Sjælland og i den hele nordlige del af Schleswig-Holstein med de gode grænseoverskridende erfaringer derfra.

Partnere: Regionskontor & Infocenter i Region Sønderjylland-Schleswig/ Aabenraa Kommune (Leadpartner), Tønder, Haderslev og Sønderborg kommune, Kreise Nordfriesland/ Kulturstiftung Nordfriesland og Schleswig-Flensburg/ Kulturstiftung

des Kreises Schleswig-Flensburg, Stadt Flensburg, UC Syd, Europa-Universität Flensburg, Professionshøjskolen Absalon, Museum Lolland-Falster, Næstved Kommune, Museum Sønderjylland.

Netværkspartnere: Projektet KursKultur 2.0 har over 50 netværkspartnere. Land Schleswig-Holstein, Næstved Kommune og faggruppen Sport i Region Sønderjylland-Schleswig bidrager foruden partnerne økonomisk til projektet.

KursKultur 2.0: Arbejdspakker

KursKultur 2.0 omfatter flere arbejdspakker, der skal bidrage til at opnå projektets mål – korte sammenfatninger præsenteres senere:

Arbejdspakke 01 Projektledelse

Obligatorisk for alle Interreg-projekter er en arbejdspakke omkring projektledelse. Der er oprettet et projektsekretariat med fire medarbejdere, der indgår i kulturafdelingen på Regionskontor & Infocenter i Padborg. Projektsekretariatet sørger for økonomistyring, rådgiver ansøgere, sørger for gennemførelsen af arbejdspakkerne og er koordinerende sekretariat for alle partnere. Derudover har alle partnere udnævnt primære kontaktpersoner.

Arbejdet med koordination og gennemførelse af møder i projektets forskellige styregrupper og faggrupper har været præget af stor omstillingsparathed både i sekretariatet og i projekt- og netværkspartnerskabet for at sikre projektets fremdrift trods de gældende corona-restriktioner.

Der har været et særligt ønske om at udvise størst mulig fleksibilitet over for de bevilgede mikroprojekter og opretholde ansøgningsbehandling gennem hele året.

Mange af årets møder er gennemført virtuelt eller som kombinationsmøder med både fysisk og virtuel deltagelse. Gennem hele året har samarbejdet mellem projektpartnere og netværkspartnere været præget af stort engagement og vilje til at bidrage med tid, kompetencer og kontakter.

Arbejdspakke 02 Kommunikation

Arbejdspakken Kommunikation har følgende mål:

- Fremme en interesse for nabolandets kultur og levevis.
- Synliggøre kulturtilbud og muligheder for at være aktiv i fælles grænseoverskridende aktiviteter.
- Informere om projektets støttemuligheder og øvrige tilbud.
- Tilrettelæggelse, synliggørelse og gennemførelse af konferencer og workshops, der bidrager til erfaringsudveksling, etablering af nye netværk og faglig udvikling.
- Formidle viden om best-practice koncepter.
- Rådgive om gennemførelse af dansk-tyske projekter.

Corona-restriktioner gennem store dele af året betød, at årets kultur- og netværksmøde og de fire kompetenceworkshops for støttemodtagere blev gennemført virtuelt. Ligeledes blev de fleste rådgivningsmøder afholdt over diverse virtuelle platforme, via mail eller telefonisk. Aktørerne har generelt taget godt imod disse alternative rådgivningsformer, og der er høstet vigtig erfaring, der kan bruges fremadrettet til at servicere aktører. I løbet af året er der registreret 94 henvendelser fra potentielle projektaktører og dermed forbundne rådgivninger (telefonisk/personligt/på mail/virtuelt). Derudover har der været et stort antal ikke

registrerede opfølgings- og rådgivningssamtaler. Trods pandemien er der holdt 16 eksterne foredrag om støttemulighederne og projektets øvrige tilbud.

KursKultur 2.0 og de støttede projekter blev nævnt 82 gange i medierne, og der blev udsendt 14 pressemeddelelser.

Arbejdspakke 03 Puljer

Støttepuljerne fremmer grænseoverskridende, mellemfolkelige projekter.

Kultur- og netværkspuljen støtter innovative dansk-tyske projekter inden for områderne kultur, sprog, børn, unge & fritid, som bidrager til den interkulturelle forståelse og en forankring af det dansk-tyske samarbejde blandt borgerne.

I 2021 blev der bevilget 16 projekter gennem kultur- og netværkspuljen med en samlet støttesum på 2.717.470,6 DKK / 364.761,15 EUR.

Den uventede interesse for at ansøge om midler til projekts sidste ansøgningsfrist betød, at sekretariatet fik godkendt hos Interreg-sekretariatet, at bevillingsudvalget i deres bevillinger kunne gøre brug af restmidlerne i strakspuljen, hvis udvalget ønskede at overskride summen af restmidler i kultur- og netværkspuljen. Dette ønskede udvalget og bevilgede alle restsummer fra begge puljer på sit møde den 4.11.2021. Eventuelle tilbageløbsmidler, der opstår ved afregning af projekter i kultur- og netværkspuljen efter bevillingsmødet d. 4.11.2021 føres tilbage til strakspuljen og kan således med kort frist genbevilges hele foråret 2022.

De bevilgede projekter i 2021 er alle sammenfattet på projektets hjemmeside www.kulturfokus.de/dk/blog/projekt/ og vidner om en stor indholdsmæssig bredde i projekternes indhold.

I alt er der bevilget 39 projekter gennem kultur- og netværkspuljen med en samlet støttesum på 5.949.125 DKK / 798.540 EUR.

Transportpuljen på 1.005.000 DKK / 135.000 EUR støtter det aktive samarbejde og mødet mellem danske og tyske børn og unge til og med 26 år. Skoler, daginstitutioner, foreninger og andre institutioner, der arbejder med børn og unge kan søge om støtte til transport, entré, honorarer og overnatning.

På foranledning af bevillingsudvalgets formandskab og med godkendelse fra Interreg-sekretariatet vedtog bevillingsudvalget på mødet i marts en ændring af retningslinjerne for transportpuljen, der gjorde det muligt at søge om tilskud til en udflugt til kulturinstitutioner/kulturattraktioner i Interreg-programområdet uden en partner. Ansøger kan kun søge støtte til besøgssteder i nabolandet. Desuden blev det gjort muligt at ansøge om støtte til facilitering af virtuelle møder. Begge ordninger blev indført for at gøre det lettere at ansøge om midler trods pandemien og har været en stor succes. I 2021 blev der bevilget 28 projekter uden partner og 2 projekter med partner.

Restsummen i transportpuljen er ved udgangen af 2021 455.147 DKK / 61.094 EUR. Der kan bevilges transportpuljeprojekter frem til 30.9.2022.

Deltagerantallet i årets 26 afregnede projekter var 1033.

Strakspuljen på 500.000 DKK / 67.000 EUR fremmer netværksdannelsen og udviklingen af nye projektideer, hvis disse støtter det grænseoverskridende samarbejde og giver indsigt i nabolandets levevis og kultur.

Der blev i 2021 bevilget 2 projekter gennem strakspuljen, hvilket er langt under det forventede, men tilbagemeldinger fra mulige ansøgere tyder på, at corona-krisen er hovedårsagen til de få ansøgninger. Restbeløbet i strakspuljen inklusiv tilbageløbsmidler fra kultur- og netværkspuljen er på 64.720 DKK / 8.627 EUR (status 25.1.2022).

Arbejdspakke 04 Nabosprog

Arbejdspakken tager initiativ til at motivere borgerne i den dansk-tyske grænseregion til at beskæftige sig med og lære nabosproget. De gennemgående emner i 2021 var udvikling af funktionel nabosprogsdidaktik, behandling af ansøgninger til sprogpuljen, gennemførelse af tiltag på området livslang læring af nabosprogene samt planlægning og gennemførelse af konferencer og efteruddannelsesforløb til gennemførelse i 2021/2022.

Funktionel nabosprogsdidaktik

UC Syd er tovholder for udviklingen af en funktionel nabosprogsdidaktik, men det sker i tæt dialog med de øvrige medlemmer i styregruppen, der kvalificerer de løbende udkast og bidrager med konkrete delelementer. Nabosprogsdidaktikken ligger til grund for vurderingen af de indkomne ansøgninger, og styregruppen lægger stor vægt på gennem dialog med støttemodtagerne at sikre, at nabosprogsdidaktikkens praksisanbefalinger også omsættes i de støttede sprogprojekter.

Nabosprogenes status

Advisory Board med deltagelse fra mindretallene, ambassaderne, jobcentre og øvrige organisationer havde to velbesøgte virtuelle møder i 2021. Advisory board igangsatte som del af deres arbejde et filmprojekt til fremme af nabosprogenes status; medlemmerne fik inspirationsoplæg fra sprogarbejdet i den tysk-polske grænseregion og fra den tysk-tjekkiske grænseregion. Desuden drøftede Advisory board som en del af deres input til en strategi om livslang læring af nabosprogene det afholdte seminar om emnet, et oplæg om analysen "Manglende tyskkundskaber kan bremse eksporten" /SMVdanmark og et oplæg om Interreg 6 A.

Efteruddannelsesforløb

Grundet pandemien lykkedes det kun at gennemføre halvdelen af det tiltænkte efteruddannelsesforløb i 2021, da overnatningsseminaret for danske og tyske lærere i december måtte aflyses pga. stigende smittetal. Noget af det planlagte program kunne gennemføres som del af dansk-tysk lærerkonference medio november 2021, og de resterende tiltag til lærere fra 0-6. klasse gennemføres som del af efteruddannelsesforløbet forår 2022.

Sprogpuljen

I 2021 blev der bevilget tre projekter: Danisch-German Climate RPG – et virtuelt klimaspil til sprogundervisningen, sprogklang/Sprachklang – et undervisningsmateriale til nykomponerede dansk-tyske sange om det at være barn, Motivation i grundforløbets sprogundervisning – et undervisningsforløb til danske gymnasiers grundforløb, der skal booste interessen for tysk faget. Igennem året bidrog styregruppen sprog og sekretariatet til gennemførelsen af de øvrige bevilgede projekter.

Der blev i 2021 bevilget 520.046 DKK / 69.805 EUR gennem sprogpuljen.

Tværfaglige undervisningsforløb

Professionshøjskolen Absalon står for udarbejdelsen af tværfaglige undervisningsforløb, der kombinerer naturfag og sprogfagene dansk og tysk. Aktiviteten har haft svære betingelser pga. pandemien, men takket være en kæmpe indsats fra Petra Klimaszyk og sekretariatet lykkedes det at finde skolepar, der ville indgå i udvikling og afprøvning af undervisningsforløbene. Undervisningsforløbene bliver færdigudviklet og præsenteret i foråret 2022. Under dette link findes en film, der opsummerer indsatsen www.kulturfokus.de/dk/blog/2022/01/24/dansk-tyske-elevmoeder-og-tvaerfaglig-interkulturel-laering/

Livslang læring

I samarbejde med SDU, advisory board og jobcentre blev der den 16.6.2021 afholdt seminar om livslang læring af nabosprogene. Seminaret havde oplægsholdere fra DI, Handwerkskammer Lübeck, SDU og virksomheder. Udkommet af seminaret er en liste over de vigtigste indsatser i en strategi til livslang læring af nabosprogene men også en erkendelse af, at området kræver handling på mange niveauer, tid og ressourcer.

Ordforrådskorpus

Europa-Universität Flensburg har med stort engagement færdiggjort et ordforråds-korpus, der understøtter en nabosprogsdidaktisk tilgang til dansk og tysk som nabosprog. Præsentation samt lærerkursus finder sted i 2022.

Konference og workshops om det tidlige nabosprogs møde

Planlægningsusikkerhed pga. pandemien betød, at aktiviteten blev gennemført i to halvdele. I foråret 2021 blev der gennemført en virtuel foredragsrække om det tidlige nabosprogs møde, og i efteråret 2021 fulgte så en konference med præsentation af nye materialer og aktiviteter til dagtilbud. Alle dele blev gennemført i et tæt samarbejde med ADS Grenzfriedensbund. Foredragsrækken kan genses via kulturakademi-hjemmesiden.

Arbejdsplan 05 Kulturarv

Arbejdsplanen skal bidrage til en øget interesse for den fælles kulturarv i den dansk-tyske region og nabolandets kultur og historie. Hovedmålene er følgende:

- Få flere borgere, særligt børn, unge og børnefamilier, til at bruge museernes formidlingstilbud, så de får et indblik i grænselandets kultur og historie.
- Kvalificere kulturinstitutionernes formidling til besøgende fra nabolandet, så formidlingen tilpasses forskellige målgrupper.
- Styrke samarbejdet mellem kulturinstitutionerne på tværs af grænsen med henblik på netværksdannelse og øget samarbejde.

Arbejdsplanen består af to aktiviteter "Den gode formidling" og "Kulturarvssamarbejde".

Museum Sønderjylland og UC Syd gennemførte i 2021 i samarbejde med en række andre museer et kompetenceforløb om den gode museumsformidling. Hvert deltagende museum fik midler til at kvalificere et formidlingsforløb ved at inddrage en ekstern kunstner. Desværre betød de fortsatte corona-restriktioner kombineret med et stort efterslæb i museerne, at kun tre museer lykkedes med at få

færdigudviklet et formidlingsforløb. Museum Sønderjylland og Museum Vestsjælland præsenterede deres forløb på kulturarvsdagene den 7.10 - 8.10.2021. Spørgelysten blandt publikum var stor.

Styregruppen for arbejds pakken bidrog gennem hele året flittigt til planlægning og gennemførelse af de dansk-tyske kulturarvsdage, der blev gennemført fra den 7.10-8.10.2021 på Hotel des Nordens i Kreis Schleswig-Flensburg.

Kulturarvsprogrammet indeholdt både faglige oplæg og samtalerunder om "den gode formidling" og området "Museer og kulturarv på tværs af Østersøen", hvor fokus særligt var på formidling uden for museets mure, kulturhistoriske ruter og ture i landskabet. Som et delelement i AP 5.2. stod arbejds pakkens styregruppe også for en workshop til Fehmarnbelt Days, hvor der både var formidling af KursKulturs støttemuligheder til kulturarvsområdet samt en præsentation af nye kulturarvsfilm.

Bevilgede projekter Kultur- og netværkspulje:

Portræt af Haderslev

Målet med projektet er at opbygge et samarbejde mellem de tre deltagende institutioner og især knytte kontakter mellem de unge i Kunsthall 6100's Onsdagskollektiv og de studerende fra de to uddannelsesinstitutioner. Projektet er et udviklings samarbejde, hvor der skal skabes fotoprojekter til det offentlige rum i Haderslev, som portrætter byen og dens borgere på utraditionel vis. Efter en indledende idégenereringsfase skal der afholdes en masterclass i Kiel, hvor de studerende udvikler egne idéer til fotoprojekter under vejledning af professionelle fotokunstnere. 8-10 af de studerende fra Kiel skal så eksekvere deres projekter i Haderslev til sommer. Resultaterne bliver udstillet i det offentlige rum i byen.

Projektspartner: Kunsthall 6100, Haderslev og Muthesius Kunsthochschule, Kiel
Bevilget beløb: 244.490 DKK / 32.817 EUR

Sommerbarock 2022

Foreningen Cantabile og Schloss Gottorf samarbejder omkring barokmusik på forskellige planer. I det 17. århundrede var Gottorp Slot et kulturelt centrum for kunst, videnskab, poesi og musik i hele Europa. Her ved 2.000 af de værker, der er opført og til dels også komponeret på slottet, findes i samlingen "Bokemeyer Sammlung". Mange af disse værker er aldrig blevet udgivet. Som led i Sommerbarock-projektet skal en musikforsker gøre nogle af stykkerne tilgængelige, så de kan blive indøvet af et ensemble på en workshop af en uges varighed under ledelse af Peter Spisky og opført. Som led i workshoppen vil der også blive holdt et offentligt foredrag om barokmusik. Og som afslutning er der planlagt en række offentlige koncerter i Schlosskapelle på Gottorp Slot samt i Søstrehuset i Christiansfeld.

Projektspartner: Foreningen Cantabile, Haderslev og Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloss Gottorf
Bevilget beløb: 202.815 DKK / 27.223 EUR

Digital_K

Idéen er at etablere et netværk, hvis medlemmer diskuterer og behandler emnefeltet digitalisering og dens indflydelse på kunst, kultur og samfund samt udvikle projekter, aktiviteter og tilbud med afsæt heri. Konkret skal der i den forbindelse afholdes en konference med relevante aktører fra hele regionen. Som

forberedelse skal der afholdes to mindre og lettilgængelige workshops, der fungerer som en kreativ ramme for brainstorming. Alle arrangementer dokumenteres bredt, så resultaterne kan gøres tilgængelige for en bred kreds af interesserede. Projektet har som formål at forankre netværket inden for digital kunst på lang sigt.

Projektpartner: Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, define, Sønderborg, In Kürze Kunst e.V., Flensburg, yderligere partner: Fachhochschule Kiel, Institut für Angewandte Informatik

Bevilget beløb: 50.289 DKK/ 6.750 EUR

Skolen og museet – lærerrollen i et eksternt læringsmiljø

Målet med projektet er at udvikle og afprøve undervisningsforløb i det nyetablerede Bevaringscenter under Museum Sønderjylland. Centret rummer bl.a. hele museets natur- og kulturhistoriske magasin, forskellige konserveringsværksteder og undervisningslokaler. Tidligere projekter har vist, at der ved udvikling af skoletilbud bør være større fokus på at afstemme både museets og lærernes forventninger, både hvad forberedelsen af et museumsbesøg, selve besøget og efterbehandlingen i skolen angår. Som led i projektet skal indhold og metoder afprøves i løbet af fire måneder i samarbejde med to meget forskellige skoler (Freie Waldorfschule Flensburg og Lornsenschule Schleswig), så de konkrete erfaringer kan indgå i udviklingen. Arbejdet med autentiske genstande vil være omdrejningspunkt.

Projektpartner: Museum Sønderjylland og Freie Waldorfschule Flensburg

Bevilget beløb: 105.250 DKK/ 14.128 EUR

Transformationer i ler

Grundidéen er, at en museumsgenstand fra hver samling bliver udleveret til en kunsthåndværker på den anden side af grænsen. Denne fortolker genstanden og skaber således et nyt kunstværk. Derefter skal yderligere en række kunsthåndværkere fortolke de foregående værker uden at kende originalen – lidt i retning af hviskeleg. Til sidst samles både originalerne og de nye genstande i en udstilling, der bliver vist på begge sider af grænsen. Elever fra 6. klassesettrin bliver inviteret ind for at se udstillingen og beskæftige sig med regionalt kunsthåndværk og sammenhængen mellem form og funktion. Parallelt hermed skal der udvikles et katalog og materiale til skolerne. Foruden en stærk lokal forankring af deres samlinger håber projektpartnerne at knytte nye grænseoverskridende kontakter til kunsthåndværkere/keramikere i dette nyetablerede projektpartnerskab.

Projektpartner: Ehlers Samlingen, Christian Lassens Mindegaard og Gemeinde Jardelund

Bevilget beløb: 230.000 DKK/ 30.872 EUR

Stop-Motion og Animation

Stop-Motion er en enkel animationsteknik, som selv elever på 5.-7. klassesettrin kan bruge til at lave kreative film og fortælle korte historier med. Som led i projektet skal otte danske og otte tyske klasser arbejde sammen klassevis til en workshopdag og sammen producere små animationsfilm under professionel vejledning. Eleverne skal i den forbindelse samarbejde med hinanden, hvor den nødvendige sproglige kommunikation imidlertid er begrænset, da figurerne modelleres med hænderne, og meget giver sig selv i procesforløbet. Dagen slutter med, at eleverne vælger to film pr. workshop, som senere bliver vist til en gallafest i Haderslev. Her uddeler en fagjury priser til de udvalgte 16 produktioner i forskellige kategorier (action, humor, æstetik osv.). Desuden vil der blive vist

professionelle animationsfilm, og instruktør Katrine Glenhammer vil fortælle eleverne om sit arbejde og svare på spørgsmål.

Projektpartner: Haderslev Kommune og Bernstorff Gymnasium, Kreis Schleswig-Flensburg

Bevilget beløb: 253.300 DKK/ 34.000 EUR

Tågens syerske

Elever fra hver af de to projektpartnere arbejder med enkelte kreative sceniske områder (dans/kostume/scenografi) i workshops under professionel vejledning af fem kunstnere. Der er planlagt to forlængede øveweekender, hvor børnene og de unge kan lære hinanden endnu bedre at kende, og danseteaterforestillingen bliver opført. Ud over kreative udtryksformer skal eleverne frem for alt også tilegne sig interkulturelle kompetencer. Der tilstræbes dog også langsigtede partnerskaber mellem de deltagende klasser og udveksling mellem lærere og kunstnere.

Projektpartner: Tønder Kulturskole og Heinrich-Heine-Schule, Büdelsdorf

Bevilget beløb: 219.134 DKK/ 29.414 EUR

Sommercamp 2022

Sommercamp 2022 er et ferietilbud med aktiviteter inden for dans, skuespil, sang, elektronisk musik og film. Under vejledning af professionelle workshopledere tilbringer danske og tyske børn og unge en uge sammen. Et tosproget ungdomslederteam med erfaring på kulturområdet vil indgå som medhjælpere. Tilbuddet har til formål at knytte nye venskaber, udvikle interkulturelle kompetencer og samtidig vække interesse for kulturelle aktiviteter. For de involverede organisationer er projektet desuden en god mulighed for at danne netværk.

Projektpartner: Aabenraa Kommune, Kultur og fritid, Kinder- und Jugendbüro der Stadt Flensburg, Performance Akademi Sønderborg / Sønderborg Musikskole

Yderligere partnere: Theaterschule Flensburg, Kreis Nordfriesland, Fachdienst Jugend, Familie und Bildung, Haderslev Kommune / Performance Akademiet, Bund Deutscher Nordschleswiger, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Kulturelt Samråd i Aabenraa Kommune, LAG Spiel und Theater in SH, Næstved Kommune, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, Tønder Kommune og Kultur & Fritidsforvaltningen

Bevilget beløb: 399.600 DKK/ 53.638 EUR

Vikingetræf på tværs af grænsen

De deltagende organisationer ønsker med projektet at stimulere til grænseoverskridende dansk-tyske møder mellem Schleswig og Midtjylland. Som omdrejningspunkt for dette møde er valgt emnet "vikinger", som der er stor interesse for i begge lande og skal ses som en del af den fælles kulturarv. Projektet har som formål at bringe brugere af Stadtbücherei Schleswig samt medlemmer af de respektive lokalforeninger under SSF og Grænseforeningen sammen og derved fremme den personlige og sproglige udveksling.

Projektpartner: Grænseforeningen Sorø og Stadtbücherei Schleswig

Yderligere partnere: Grænseforeningen København og Sydslesvigsk Forening

Distrikt Slesvig

Bevilget beløb: 25.516 DKK/ 3.425 EUR

Hedeby-Danevirke-Jelling – en kongelig trekant i vikingetiden

Ansøgerne ønsker med projektet at formidle den fælles kulturarv og regionens historie i vikingetiden til et bredt publikum i den dansk-tyske grænseregion. Det er

planen sammen at udvikle, udmønte og bruge en animationsfilm, der fortæller historien om en "rejse" fra Hedeby, over Danevirke (Kovirke) til Jelling i midten af 980'erne og således synliggøre de tre lokaliteters betydning for Jellingkongerne i vikingetiden. Når filmen er færdig, vil den blive brugt i partnernes formidling på museerne, på sociale medier samt i verdensarvsregionerne Jelling og Hedeby-Danevirke, hvorved formidlingen af de arkæologiske verdensarvssteder udvides med en særlig grænseoverskridende komponent.

Projektpartner: Kongernes Jelling, Wikingermuseum Haithabu, Danevirke Museum og Archäologisches Landesamt Schleswig-Holstein

Bevilget beløb: 229.577 DKK/ 30.816 EUR

Grænseløs kulturformidling

Afsøgning af muligheder og barrierer for digital formidling af den fælles dansk-tyske kulturarv. For ansøgerne handler det om at afdække behovene og forudsætningerne på begge sider af grænsen og finde mulige interessenter til et fremtidigt samarbejde. Der er planlagt en workshoprække bestående af en fysisk endagskonference i Ringsted og to virtuelle workshops, der tager afsæt i konferencen. Det skal således undersøges, hvordan digitale formidlingsformer kan gøre den dansk-tyske kulturarv tilgængelig og udbrede kendskabet til den fælles historie.

Projektpartner: Museum Vestsjælland og Oldenburger Wallmuseum

Bevilget beløb: 150.000 DKK/ 20.134 EUR

Tværgående marketingsarbejde på kulturområdet

Der er udgivet 4 kulturnyhedsbreve, 4 nyhedsbreve på skole- og dagtilbudsområdet samt 4 nyhedsbreve målrettet projekt- og netværkspartnerskabet. De målgruppetilpassede nyhedsbreve har en god resonans.

På hjemmesiden www.kulturfokus.dk/de er der lagt stor vægt på, at hjemmesidens opbygning samt tekster skal gøre det nemmere for målgrupper at orientere sig og finde frem til relevante tilbud. Desuden ligger alle kultur- og skolenyhedsbreve arkiveret på hjemmesiden. Det nye nyhedsbrevsystem gør, at man på en nem måde kan sende ud til differentierede målgrupper.

Ud over hjemmeside gør kulturområdet brug af Facebook og Instagram under profilerne kulturfokus og "DE nabosprog-DK Nachbarsprachen". Sidstnævnte er etableret for at nå mere målrettet ud på skoleområdet og. Hjemmesiden "Kulturakademi" er målrettet interesserede fra dagtilbud til ungdomsuddannelserne og rummer undervisningsmaterialer samt informationer om aktiviteter og støttemuligheder. Kulturakademi-hjemmesiden bliver relanceret i 2022 efter et stort arbejde med at gøre den endnu mere relevant og brugervenlig. Relanceringen er finansieret med midler fra Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig.

Arbejdsgrupper, netværksgrupper og samarbejdsarrangementer

kultKIT

Som netværkspartner i Femern Bælt-regionens kulturprojekt er der tæt faglig udveksling mellem kulturområdet i Region Sønderjylland-Schleswig og projektet 'kultKIT'. Særligt inden for KursKultur er det vigtigt at pleje disse forbindelser, fremme den faglige sparring og videreføre udvekslingen om kulturfaglige emner. Emner for samarbejdet i 2021 var erfaringsudveksling om mellemfolkelige mikroprojekter og Interreg 6 A.

NORDMUS

Museum Lolland-Falster repræsenterer museumsforbundet Nordmus i Interreg-projektet KursKultur 2.0.

Prof. dr. ABC

Projektet findes stadig, men 2021 var der ikke nogen stor aktivitet.

Dansk-Tysk Biblioteksforum

Dansk-Tysk Biblioteksforum står for samarbejdet mellem danske og tyske biblioteker i Region Sønderjylland-Schleswig. Medlemmerne er ledere af bibliotekerne i hele regionen. Regionskontor & Infocenter varetager sekretariatsfunktionen.

Dansk-Tysk Biblioteksforum afholdt møder den 23.04.2021 og 01.10.2021. Her blev der behandlet aktuelle emner og der blev udvekslet erfaringer.

Lærerkonference

Den dansk-tyske lærerkonference henvender sig til sproglærere fra Danmark, der underviser i tysk, og sproglærere fra Tyskland, der underviser i dansk. Konferencen har de sidste år også haft status som Landesfachkonferenz Dänisch.

Lærerkonferencen tilrettelægges i tæt samarbejde med IQSH (Institut für Qualitätsentwicklung an Schulen Schleswig-Holstein) og UC Syd (University College Syddanmark).

Den dansk-tyske lærerkonference blev afholdt den 11. november 2021 og dette års konference med titlen "Nabosprog 360°/Nachbarsprachen 360°" havde fokus på, hvordan nabosprogene dansk og tysk har det i teori og praksis, i skolen og samfundet.

Der deltog 98 personer i lærerkonferencen.

Skoleidrætsdag

Skoleidrætsdagen måtte desværre aflyses for tredje gang i træk. I 2019 var det vejret, der gjorde, at det var umuligt at gennemføre arrangementet og i 2020 og 2021 gjorde Covid-19 pandemien det umuligt at gennemføre arrangementet.

Politisk og administrativ dialog og samarbejde

Bestyrelsen

Region Sønderjylland-Schleswigs bestyrelse havde i december 2021 følgende medlemmer:

- Formand, regionsrådsmedlem Preben Jensen, Region Syddanmark
- Næstformand, Oberbürgermeisterin Simone Lange, Stadt Flensburg
- Kreispräsident Manfred Uekermann, Kreis Nordfriesland
- Borgmester Thomas Andresen, Aabenraa Kommune
- Borgmester Erik Lauritzen, Sønderborg Kommune
- Walter Behrens, Kreis Schleswig-Flensburg
- Allan Emiliussen, Haderslev Kommune
- Borgmester Henrik Frandsen, Tønder Kommune
- 2. næstformand Svend Wippich, Sydslesvig Vælgerforening
- Hauptvorsitzender Hinrich C. Jürgensen, Bund Deutscher Nordschleswiger
- Ingo Böhm, repræsentant grænsekommuner Kreis Nordfriesland
- Thomas Rasmussen, repræsentant grænsekommuner Kreis Schleswig-Flensburg
- Minister Claus Christian Claussen, Landesregierung Schleswig-Holstein, selvsuppleret medlem (uden stemmeret)

Bestyrelsen afholdt møde den 26.3.2021, 4.6.2021, 10.9.2021, 23.11.2021 og 3.12.2021.

Følgende emner blev behandlet:

- Årsberetning 2020
- Halvårsregnskab 2021
- Årsregnskab 2020
- Handlingsplan 2022
- Budget 2022
- Kulturaftale 2021-2024
- Udvalgsarbejde
- Evaluering Region Sønderjylland-Schleswig
- Ændringer til aftaleteksten
- Regionaldag 2021
- Høringsret
- Status grænsependlerrådgivning i Femern Bælt-regionen
- Mindretals-kompetence-netværk Schleswig-Holstein/Syddanmark
- Nyt fra Interreg-programmet
- Erfaringer fra andre grænseregioner
- Mobilitetsbarrierer

Regionaldag

Regionaldagen 2021, som fandt sted den 30.9.2021 på Regionskontor & Infocenter, fokuserede på sammenhængen mellem grænseregioner og Europa. Hvad gør EU for os i det dansk-tyske grænseland, hvilke ressourcer får vi tilføjet og hvad kan der gøres mere? Desuden betyder grænseregionerne også noget for det

europæiske sammenhold. Begge forhold blev belyst på arrangementet. Moderator Gwyn Nissen førte igennem programmet.

Efter en kort introduktion fra Regionens formand, Preben Jensen, var der forberedt en række virtuelle bidrag. Nathalie Vershelde fra Europa-Kommissionen kom ind på den aktuelle udvikling i Bruxelles og berettede om erfaringerne fra pandemien. Martin Guillermo, generalsekretæren for det Europæiske Grænseregioners Arbejdsfællesskab (AGEG), fremlagde grænseregionernes behov og kom ind på den kommende EU-finansieringsperiode.

Peter Hansen, leder af Regionskontor & Infocenter, holdt et oplæg om erfaringerne og følgerne af pandemien for grænselandet og efter en kort kaffepause kom professor Steen Bo Frandsen fra Syddansk Universitet ind på spørgsmålet, om grænseregionen kan finde sine europæiske rødder.

I en paneldebat blev spørgsmålene uddybet nærmere og Michael Montag, formand for Den Europæiske Union Tarp og omegn, Rasmus Andresen, medlem af Europa-Parlamentet, samt Kjeld Thrane, formand for Kulturudvalget Sønderjylland-Schleswig, tilføjede deres egne synspunkter og perspektiver.

Forvaltningsgruppen

Forvaltningsgruppen forbereder bestyrelsesmøderne og sikrer udvekslingen af erfaringer mellem partnerne. Forvaltningsgruppen havde følgende medlemmer i december 2021:

- Rasmus Vaupell Andersen, Haderslev Kommune
- Susanne Damerow, Stadt Flensburg
- Silke Alsen, Kreis Schleswig-Flensburg
- Margriet Pless Jansen, Region Syddanmark
- Jan Torge Voß, Kreis Nordfriesland
- Anne Schulz, Sønderborg Kommune
- Julia Henriette Schatte, Aabenraa Kommune
- Henning Ravnborg Kristensen, Tønder Kommune
- Sylvia Meggers, Land Schleswig-Holstein
- Uwe Jessen, Bund Deutscher Nordschleswiger
- Berit Erichsen, Sydslesvig Vælgerforening
- Maja Konietzko, repræsentant grænsekommuner Kreis Nordfriesland
- Helge Höger, repræsentant grænsekommuner Kreis Schleswig-Flensburg

Forvaltningsgruppen afholdt møde den 12.2.2021, 21.5.2021, 20.8.2021 og 12.11.2021. Forvaltningsgruppen beskæftigede sig med følgende emner:

- Bestyrelsesarbejde
- Årsregnskab og årsberetning
- Budget
- Handlingsplan
- Evaluering Region Sønderjylland-Schleswig
- Høringsret
- Regionaldag 2021
- Samarbejde med Hochschule i Flensburg
- Interreg 6 A – Fond til støtte af borgernære projekter
- Grænsependlerrådgivning Femern Bælt
- Aktuelt fra Regionskontor & Infocenter
- Mødeplanlægning

Arbejdsmarkedsudvalget

Arbejdsmarkedsudvalget har følgende opgaver:

- Gensidig udveksling af information vedrørende relevant udvikling på arbejdsmarkedsområdet
- Diskussioner og stillingtagen til arbejdsmarkedspolitiske problemstillinger af grænseoverskridende relevans
- Drøftelse af initiativer til fremme af arbejdsmarkedet på tværs af grænsen
- Regelmæssig faglig sparring med bestyrelsens formandskab

Udvalget havde følgende medlemmer i december 2021:

- Formand Bodo Neumann-Nee, Dansk mindretal
- Næstformand Jan Voss Hansen og Theresé Alette Andersen (forvaltning), Tønder Kommune
- Jon Krongaard og Birgit Thorup (forvaltning), Haderslev Kommune
- Carsten-Friedrich Sörensen og Axel Scholz (forvaltning), Kreis Nordfriesland
- Jan Prokopek Jensen og Lasse Ahlmann Kamp (forvaltning), Sønderborg Kommune
- Peter Wittenhorst og Nils Wienke (forvaltning), Kreis Schleswig-Flensburg
- Ejler Schütt og Nikolaj Lorenz Stage Jensen (forvaltning), Aabenraa Kommune
- Edgar Möller og Thomas Russ (forvaltning), Stadt Flensburg
- Martin Tretbar-Endres, Land Schleswig-Holstein
- Carsten Sørensen og Margriet Pless Jansen (forvaltning), Region Syddanmark
- Ruth Candussi, Deutsche Minderheit
- Frank Nickelsen, Frisisk mindretal

Udvalget afholdt møde den 9.3.2021 og 9.11.2021. Udvalget fik aktuel information om de relevante emner. Arbejdsmarkedsudvalget beskæftigede sig med følgende emner:

- Den aktuelle situation på arbejdsmarkedet
- Konsekvenser af pandemien for grænselandet og det grænseoverskridende samarbejde
- Aktuelle udfordringer og hindringer for grænsependlere i Region Sønderjylland-Schleswig
- Regionaldag 2021
- Præsentation af arbejdsmåden på Jobcenter Flensburg
- Fit4Jobs@WaddenC, Statusberetning og fremtidsperspektiv
- Mobilitetsbarrierer, vejledningsefterspørgsel og arbejdet for Femern Bælt-regionen

Udvalget for grænseregional udvikling

Udvalget for grænseregional udvikling har følgende opgaver:

- Gensidig udveksling af information vedrørende relevante emner
- Diskussioner og stillingtagen til relevante problemstillinger i den grænseregionale udvikling
- Identificering og behandling af relevante initiativer og projekter
- Regelmæssig faglig sparring med bestyrelsens formandskab

Udvalget havde følgende medlemmer i december 2021:

- Formand Arne Rüstemeier og Susanne Damerow (forvaltning), Stadt Flensburg

- Næstformand Philip Tietje og Julia Schatte (forvaltning), Aabenraa Kommune
- Bent V. Rønne og Rasmus V. Andersen (forvaltning), Haderslev Kommune
- Heiko Ebsen og Jan-Torge Voß (forvaltning), Kreis Nordfriesland
- Gerhard Bertelsen og Anne Schulz (forvaltning), Sønderborg Kommune
- Petra Schulze og Silke Alsen (forvaltning), Kreis Schleswig-Flensburg
- Bo Jessen og Ole Bach-Svendsen (forvaltning), Tønder Kommune
- Thomas Pfannkuch, Land Schleswig-Holstein
- Lene Thiemer Hedegaard og Margriet Pless Jansen (forvaltning), Region Syddanmark
- Carsten Leth Schmidt, Deutsche Minderheit
- Bjørn Ulleseit, Dansk mindretal
- Heinrich Bahnsen, Frisisk mindretal

Udvalget afholdt møde den 3.2.2021, 3.5.2021 og den 30.8.2021. Mødet den 3.11.2021 blev aflyst. Udvalget fik aktuel information om de relevante emner. Udvalget for grænseregional udvikling beskæftigede sig med følgende emner:

- Videntransfer inden for regionalmanagement
- Tøndermarsk-Initiativet
- Danewerk/Haithabu e.V.
- Samarbejdsaftale med Hochschule Flensburg
- Grænseregionens tænketank – erfaringer fra Genforeningen 2020
- Det grænseoverskridende samarbejde i pandemien

Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig

Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig har følgende opgaver:

- At fungere som uafhængigt politisk bevillingsudvalg i forhold til aktuelle Interreg-projekter, hvor Region Sønderjylland-Schleswig har fået tillagt kompetence hertil, og såfremt andre bevillingsorganer ikke er involveret
- At fungere som uafhængig politisk styregruppe for Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig
- Støtte kendskab til nabosproget med det formål, at alle kan anvende deres eget sprog
- Informationsudveksling i forhold til relevante udviklinger inden for udvalgets fagområder
- Initiator for projekter, som støtter det borgernære kulturmøde og den sproglige mangfoldighed

Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig havde følgende medlemmer i december 2021:

- Formand Kjeld Thrane, Maria Damgaard og Christian Haugk (forvaltning), Haderslev Kommune
- Næstformand Erik Kennel, Andrea Timm-Meves og Johanna Jürgensen (forvaltning), Kreis Nordfriesland
- Jesper Kock, Bjørn Allerelli Andersen og Morten Skovmand Fogh (forvaltning), Sønderborg Kommune
- Ingo Degner, Rainer Wittek og Dirk Wenzel (forvaltning), Kreis Schleswig-Flensburg
- Rene Andersen, Flemming A. Gjelstrup og Kia Fog Kristensen (forvaltning), Tønder Kommune
- Andreas Rothgaenger, Daniel Dürkop og Mareike Hölker-Grzimek (forvaltning), Stadt Flensburg

- Lars Kristensen, Christian Panbo og Mads Stendorff (forvaltning), Aabenraa Kommune
- Sybilla Nitsch, Dansk mindretal
- Marion Petersen, Deutsche Minderheit
- Frank Nickelsen, Frisisk mindretal
- Vibeke Syppli Enrum, Region Syddanmark
- Susanne Bieler-Seelhoff, Ministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein

Da det geografiske område er blevet udvidet i Interreg-projektet 'KursKultur 2.0', består bevillingsudvalget for projektet 'KursKultur 2.0' af Kulturudvalg Sønderjylland-Schleswig, repræsentanter for de respektive projektpartnere og repræsentanter fra det øvrige programområde.

Udvalget afholdt møde den 25.3.2021, 24.4.2021, 17.6.2021, 23.9.2021 og 4.11.2021. Kulturudvalget beskæftigede sig med følgende emner:

- Årsberetning 2020
- Status KursKultur 2.0
- Status bevilgede mikroprojekter KursKultur 2.0 og statistik
- Ansøgninger kultur- og netværkspuljen KursKultur 2.0
- Udvidelse af støttemuligheder
- Arbejdspakke nabosprog
- Arbejdspakke kulturarv
- Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 17-20 – status projekter
- Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2021-2024 – hovedprojekter, budget
- Årsregnskab 2020 og budget 2021
- Interreg 6 A

Kulturfaggruppen

Kulturfaggruppen støtter det grænseoverskridende samarbejde på kulturområdet. Den består af medarbejdere fra de respektive kulturforvaltninger i de syv regionale partnerforvaltninger i Region Sønderjylland-Schleswig, Land Schleswig-Holstein og Region Syddanmark. Kulturfaggruppen er desuden administrativ styregruppe for Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig og har bl.a. følgende opgaver:

- Forberedelse af kulturudvalgets møder
- anbefalinger vedr. ansøgninger til støttepuljerne i Interreg-projektet KursKultur
- idéer, erfaringsudveksling, behandling af kulturelle emner

Da det geografiske område er blevet udvidet i Interreg-projektet 'KursKultur 2.0', består den administrative styregruppe for projektet 'KursKultur 2.0' af Kulturfaggruppe Sønderjylland-Schleswig og repræsentanter for de respektive projektpartnere.

Kulturfaggruppen havde følgende medlemmer i december 2021:

- Lone Winther Romme, Sønderborg Kommune
- Mareike Hölker-Grzimek, Stadt Flensburg
- Lotte Rosing Videbæk, Region Syddanmark

- Nathalie Gerstle, Kulturstiftung Nordfriesland
- Gry Vissing Jensen, Haderslev Kommune
- Claudia Koch, Kulturstiftung Schleswig-Flensburg
- Mette Nielsen, Tønder Kommune
- Irena Scheicher, Land Schleswig-Holstein
- Lise Lotte Urfe, Aabenraa Kommune

Kulturfaggruppen afholdt møde den 24.2.2021, 19.03.2021, 19.05.2021, 26.8.2021, 01.09.2021, 30.9.2021 og 16.12.2021. Kulturfaggruppen beskæftigede sig med følgende emner:

- Forberedelse og efterbehandling af kulturudvalgets møder
- Årsberetning og Årsregnskab 2020
- Interreg-projektet 'KursKultur 2.0', ansøgninger, status arbejdsplaner
- Kulturaftale Sønderjylland-Schleswig 2017-2020, status, budget 2021, kulturaftaleprojekter
- Kulturaftale 2021-2024, aftaletekst, indsatsområder, hovedprojekter
- Status projektet 'kultKIT'
- Interreg6a, Fond til støtte af borgernære projekter
- Ideudviklingsworkshop
- Mødedatoer 2022

Faggruppen Børn, unge og fritid

Faggruppen Børn, unge og fritid er et fagligt netværk, som sikrer en regelmæssig udveksling af idéer og initiativer på området for børn, unge og fritid mellem partnerforvaltningerne.

Faggruppen Børn, unge og fritid havde følgende medlemmer i december 2021:

- Thomas Dau-Eckert, Stadt Flensburg
- Svend Goldenbaum, Kreis Nordfriesland
- Lasse Tästensen, Deutscher Jugendverband für Nordschleswig
- Mirjam Jessen, Kreis Schleswig-Flensburg
- Ronni Rix Back, Tønder Kommune
- Uffe Lykke Vind, Aabenraa Kommune
- Britta Oriwohl, Haderslev Kommune
- Hinnerk Petersen, Sydslesvig Danske Ungdomsforeninger
- Bjarne Kjær Christensen, Sønderborg Kommune

Faggruppen Børn, unge og fritid afholdt møde den 19.1.2021, 7.9.2021 og den 16.12.2021 og beskæftigede sig med følgende emner:

- Børn og unge i en corona tid
- KursKultur-projekt 2.0, status og fremtidsperspektiv
- Interreg6a og fond til støtte af borgernære projekter
- Sommercamp 2021

Faggruppen SpoReg (Sport i regionen)

Faggruppen er en frivillig sammenslutning, som består af repræsentanter for idrætsorganisationer på begge sider af grænsen. Faggruppens møder tager på den ene side sigte på gensidig udveksling af informationer om initiativer, aktiviteter og projekter i grænseområdet, og på den anden side på at forbedre samarbejdet mellem idrætsorganisationerne i regionen, arrangere stævner for idrætsudøvere på

begge sider af grænsen samt intensivere ungdomsarbejdet og støtte op om gensidig deltagelse i træningscamps og arrangementer. Faggruppen SpoReg bidrager økonomisk til KursKultur 2.0. Medlemmerne vejleder også ansøgere og kommer med tips til gennemførelse af dansk-tyske projekter. Faggruppen arrangerer desuden hvert år en skoleidrætsdag, som måtte aflyses i 2021.

Faggruppen SpoReg har følgende medlemmer:

- Birgit Langelund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, DGI
- Bent Clausen, Danmarks Idrætsforbund, DIF
- Dirk Weimar, Kreissportverband Nordfriesland, KSV Nordfriesland
- Rainer Albrecht, Kreis Schleswig-Flensburg
- Anne-Didde Holt, Deutscher Jugendverband für Nordschleswig
- René Lange, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger, SDU
- Sönke Wisnewski, Sportverband, SV Flensburg
- Marion Blasig, Kreissportverband Schleswig-Flensburg, KSV SL-FL

Faggruppen afholdt møde den 23.2.2021, 10.3.2021, 2.9.2021 og 16.11.2021. Mødet den 25.5.2021 blev aflyst. Faggruppen SpoReg beskæftigede sig med følgende emner:

- Skoleidrætsdag 2021
- Sommercamp 2022
- Sammensætning af faggruppen
- Erfaringsudveksling

Udveksling af information med partnerne

I regionens handlingsplan bliver der lagt særlig vægt på en mere intensiv formidling af informationer og udveksling med de lokalpolitiske beslutningstagere. Som følge af restriktionerne på grund af pandemien og aflysning af arrangementer var der begrænsede muligheder for udveksling. Den 22.4. orienterede Peter Hansen minister Claus Christian Claussen om situationen på et telefonmøde. Bestyrelsesmedlemmerne bliver regelmæssigt informeret om aktuelle emner og udviklinger i et politisk nyhedsbrev, som blev udsendt fire gange i 2021.

Konference om Europas fremtid

Konferencen fandt sted den 11. november 2021 hos Region Sønderjylland-Schleswig i Padborg. Omkring 40 deltagere beskæftigede sig med spørgsmålet, om hvor meget digitaliseringen er med til at bestemme over Europas fremtid og hvilke konsekvenser teknik har for demokratiet og samfundet.

Den første del bestod af en digital paneldebat med danske og tyske politikere, de fleste fra Europaparlamentet men også fra det Europæiske Regionsudvalg. Politikerne Karen Melchior, Svenja Hahn, Rasmus Andresen og Bernd Voss fra forskellige partier kortlagde deres personlige syn på emnet, men samtidig bad de også om politisk understøttelse for deres partier – det danske kommunalvalg var også altid tilstede.

Fra det meget blandede publikum kom mange spørgsmål til de europæiske politikere og det fremstod tydeligt, at deltagerene var bekendt med emnet.

Efter en kort pause fortsatte arrangementet med debat i grupper. Ved lange borde blev der diskuteret intensivt om følgende emner:

- Hvad har vi lært om digitalisering, og hvad har vi savnet?
- Digital kommunikation med myndigheder
- Indflydelse af sociale medier på vores demokrati

I diskussionen omkring det første spørgsmål kom de store forskelle mellem Danmark og Tyskland frem. Der er for eksempel store forskelle på skoleområdet med hensyn til digital undervisning og læringsinstrumenter. Også sundhedsvæsenet i Danmark fungerer på en anden måde, når man tænker på digitale patientjournaler. De var også vejen frem mod en ensartet vaccinstrategi med digital besked til alle borgere og et digitalt vaccinepas. Disse forskelle var også med i diskussionen ved det andet spørgsmål – kommunikationen med myndigheder. Tredje spørgsmål drejede sig om de sociale medier – her blev de sociale mediers fordele og ulemper diskuteret, men også den forskellige håndtering på dansk og tysk side. På tysk side er man mere kritisk over for emnet persondatabeskyttelse, men beskyttelse af de unge og sproglige omgangsformer i de sociale medier, bliver drøftet i begge lande. Efter debat i grupperne blev resultaterne præsenteret og diskuteret i plenum. Det succesrige arrangement sluttede med lidt mad og muligheden for erfaringsudveksling.

Servicering og udbygning af netværk og medlemskaber

- **AEBR (Europæiske Grænseregioners Arbejdsfællesskab)** og særligt de tyske medlemmers gruppe var særligt aktive i 2021. Der blev afholdt 16 møder, hovedsagligt virtuelt, i bestyrelsen, hos de tyske medlemmer eller i fagudvalg.
- På grund af projektarbejdet for Region Sjælland var der en lang række kontakter til partnere i **Femern Bælt-regionen**.
- Projektet **Interreg 112 2.0** blev afsluttet efter planen. Den 10.6.2021 fandt en virtuel slutkonference med understøttelse af Regionskontor & Infocentret sted. Yderligere blev der afholdt i alt fire følgegruppemøder.
- **DialogForumNorden** indkaldte til to møder.

Regionskontor & Infocenter

2021 var et arbejdsrigt og succesrigt, men samtidig også et anderledes år for Regionskontor & Infocenter. På grund af pandemien blev flere af de planlagte møder og arrangementer afholdt digitalt. Efter udfordringer i starten står nu et afprøvet videokonferencesystem til rådighed, som også i fremtiden sikrer effektive møder. Grænsependlere blev vejledt og serviceret per telefon og digitalt. Arbejdet var præget af dynamik og hurtig reaktion på påvirkninger udefra. Talrige informationer er videresendt og offentliggjort med henblik på at støtte og forbedre informationsstrømmen i Region Sønderjylland-Schleswig. Den overvejende del af arbejdet i 2021 blev ydet fra hjemmekontoret. Sekretariatet var gennemgående tilgængelig, selvom telefontiderne til dels var lidt indskrænket.

Regionskontorets leder, Peter Hansen, gennemførte 216 tjenestemøder, interviews, møder, foredrag og netværksmøder.

Marketing/pr-arbejde

I 2021 udsendte Regionskontor & Infocenter 12 pressemeddelelser, der informerede generelt om den seneste udvikling i Region Sønderjylland-Schleswig. Da en lang række planlagte aktiviteter måtte aflyses, og informationsbehovet udviklede sig hurtigt og dynamisk, blev fokus lagt på at udarbejde og sprede ny information på hjemmesiden og opdateringer via sociale medier (Facebook, Instagram og Twitter). Der blev offentliggjort 65 nyhedsartikler på hjemmesiderne region.dk|de og pendlerinfo.org.

Region Sønderjylland-Schleswig, Regionskontor & Infocenter blev omtalt 185 gange i medierne og andre publikationer.

Regionskontor & Infocenters leder gav 74 interviews om emner vedrørende det grænseoverskridende samarbejde.

Der blev offentliggjort følgende publikationer:

- Årsberetning 2020
- Indrejserestriktioner under COVID-19 – erfaringer fra oktober 2020 til marts 2021
- Indrejserestriktioner under COVID-19 – erfaringer fra marts til oktober 2021

Nyhedsbrevet 'Regionsinfo' udkom tre gange og har 730 abonnenter. Det bringer nyt fra Region Sønderjylland-Schleswig, og endvidere har netværkspartnere mulighed for at offentliggøre informationer i nyhedsbrevet. Nyhedsbrevet 'Pendlerinfo' udkom fire gange og har 618 abonnenter. Dette nyhedsbrev tager aktuelle emner op, som er interessante for grænsependlere.

Region Sønderjylland-Schleswigs hjemmesider www.region.dk, www.region.de og www.pendlerinfo.org blev også positivt modtaget i 2021. I perioden 1. januar-31. december 2021 var der 676.600 besøg på hjemmesiden www.region.dk|de og 239.539 besøg på www.pendlerinfo.org. Især rubrikken 'Aktuelt' bliver besøgt hyppigt. Her bliver aktuelle informationer omkring rejseindskrænkelse, karantænereregler, testmuligheder og indrejseregistrering offentliggjort. Hjemmesiderne ajourføres regelmæssigt.

Region Sønderjylland-Schleswig er også på Facebook og har her 1045 likes. Her bliver der postet informationer og gjort opmærksom på arrangementer. Endvidere bliver mediet benyttet til at henvise til hjemmesiderne region.dk|de og pendlerinfo.org. I 2021 blev der offentliggjort 85 Facebookposts.

Region Sønderjylland-Schleswig er også aktiv på Twitter og Instagram, og antallet af followers vokser støt.

Finansiering Regionskontor & Infocenter 2021 og 2022

Regionskontor & Infocenter finansieres af partnerne på følgende måde:

Partnere	2021		2022	
	DKK	EUR	DKK	EUR
Region Syddanmark	1.887.100	253.302	1.887.100	253.302
Sønderborg Kommune	181.187	24.320	181.187	24.320
Haderslev Kommune	135.890	18.240	136.443	18.314
Tønder Kommune	91.146	12.234	90.594	12.160
Aabenraa Kommune	144.176	19.352	144.176	19.352
Kreis Nordfriesland	813.167	109.150	813.167	109.150
Kreis Schleswig-Flensburg	813.167	109.150	813.167	109.150
Stadt Flensburg	813.167	109.150	813.167	109.150

